Colliges 3°. non ita pendere tempus reale a tempore imaginario ut pendet ubi reale ab ubi imaginario, illud physice, hoc logice pendet, ut dixi supra agendo de ubi et probatur quia si hoc tempus reale penderet ab hoc tempore imaginario sequens non potuisse Deum creare mundum in tempore imaginario antecedente illud, in quo ipsum de facto creavit, nec in tempore imaginario sequente illud in quo ipsum creavit, ac proinde nec in eo tempore mundum creasse: sed hoc est absurdissimum: ergo et illud. Probo sequelam quia ex suppositione quod tempus reale pendeat essentialiter ab imaginario, tempus reale Adami in quo ipse pendebat essentialiter ab illo imaginario in quo productum fuit: ergo non poterat in alio produci.

Colliges ultimo non sequi ex nostra doctrina dari potentiam ad praeteritum. Si dari potentiam ut non sit praeteritum quod praeteritum est, sed dari potentiam ut id quod fuit praeteritum seu quod praeteritum est sit iterum praesens quod desinat esse praeteritum, quod non esse inconveniens patet in reproductione quantitatis praecedentis. Plura de tempore disputarem si per tempus liceret, quia tamen tempus vocat ad alias disputationes magis necessarias est hoc de tempore sufficiant.

Pars decima et ultima trac. S.

De hii

Q. unica

De qualitate habitus

Caput 1m.

Vestitas

Q. an V. raõ pr̄alis hiis q̄ ↄstituit peculiarem seriem ↄsistat in ipsa veste. R. neg. Ar. facile, quia vestis ipsa ē subiectum potius aggregatum multarum subiectarum reale physica unione unitarū : ergo n̄ pōt ↄstituere p̄dicamentū accidentis.

Oppositū opinatur Suarius disp. 53 sect. 1a. nō 3. quem sequitur Comab in logā 144 sic appones si ho cum veste in rerum nā ↄiungs alio sublato diceretur vestitus : ergo hiis q̄ denominat hoīem vestitum ē ipsa natis vestis : aliog si sit deuinitus tollatur rēis q̄ dicitur eē hiis manebit ho vestitus et n̄ vestitus : quasi vestitus qa habebit tunicam : n̄ vestitus qa n̄ habebit illū meiim

R. facile 1o. negando aīs. Vn si deuinitus eē rēis auferri pōet, manebat ho vestitus natr n̄ in pr̄alr. R. 2o. supponere falsum pōe scilz hominem hēre vestem et n̄ hēre meiim in q̄ ut diximus ↄsistit raõ pr̄alis habitus, quia talis rēis necessitate logā resultat exe eo qd ponatur vestis

433

et corpori aptetr et resultare dicitr una relatio similitudinis lbcs
in albedine et 4. posita alia albedine et 4. inveniri ratim

Caput 2m.

Q. additas huis constituat in aliq. mo.

Qo. est Q habitus q predicamentu speciale constituit, consistat in ali-
quo mo? Rs affe. huis veritz esse aliquem mum absolutum
resultantem ex corpore vestito, ex adjacentia vestimenti, armorum. ita
Phus in hoc lib. 5. Meths. 20. et Rubius in logi. et alij apud
Suarezium supra no. 2. Pbr. 1s. 2. Item no citato huis est entitas re-
alis inter vestem et rem vestitam, sicut actio est media inter agens
et effm : sed actio est mus distinctus mediatr ab effu : go huis est
mus mediatr discriminatus ab vestito p vestimentum, qd vestimen-
tum ppie loquendo sol dicitr illud q vestitr ho, n vo q ornatr
aliqua entitas irrationalis, inanimata, hc. n. sol methaphorice
dicuntr vestita et armata p vestimenta et arma extrinsica.

Pugnabis tn si daretr ibi mus daretr
aliqua ca efficiens illius : sed n datr : go nec mus. Rs negando
min. est n ipse ho ca efficiens illius modi, quem ex se, supposita
adjacentia vestis et logi conditione producit p emanationem, qn adhuc corpus
sit et moveatr : unde qties ho vestitr acquirit illum modum, qties
exuitr illum deperdit. Nec hinc seqtr et ubi resultare ex adjacen-
tia superficiei corporis ambientis, si n ho poneretr in vacuo adhuc
ab illo resultaret ubi, et tn n haberet ibi superficie corporis ambientis

E. g.o genes sumum speciale huius p̄dicamenti hēis seu ēē induetum dividitr in 3. species scilicet vestitum ēē, ornatum ēē, armatum ēē. 1a. subdividitr in ēē pileatum tunicatum, calseatum. 2a. in ēē ornatum annulis, torquibus, monilibus. 3a. in ēē galeatum, clypeatum loricatum.

En qrtus noster Theologiae natis tractatus continens pēs in qq oiā q̄ in toto Orbe stinentr sedes hēnt, in quo quasi indiculo saltorio patirit legentiā vestra n̄ sine maxima suavitate qbus q̄ in ipso stinentr operam dando, Deo optimo maximo et Deiparae grates immortales decantare, at q̄, sic hac dulci cantilena recreati labores, q in aliis tractatibus iscribendis sese offerunt exantlando n̄ formidatis.

indecatordo

finis Tractati 1i.

Laus Deo.

434

LIVRARIA DA UNIVERSIDADE

Tractatus 6.us

De ente rõis.

In 6.m Artis meth.ae librum

Arg.m

Entis rõis tractatio adeo iocunda est, et merito qm plures Magistri in ea scribenda elaborarint, multas de ente rõis disputantes in Meth.a de hoc egit Suarius in tota disp. 54. et Furtado disp. 19. Nos igitur cum nostro phõ qui in hoc 6.o meth.ae lib. aliqua de ente rõis inculcavit, proinde nunc de eod. ente. in hoc 6.o nostro Meth.ae tractatu sola dicendi methodo ventilabimus

Q.o 1.a

An detur ens rõis, et Q. sit

Caput 1.m

An detur ens rõis destinctum ab ente reali.

Q.o e An detur ens rõis ab ente reali destinctum? R. affe. ita phus Li hoc lib. 6. texto 8. ubi ait. Duplex datur ens alterum qd e in re et reale et alteram qd e in sola cogitaõe intus, et e ens rõis. Phus sequitur Divus Th. et Suarius in Meth.a disp. 54. sect. 1.a et Furtado disp. 19. Meth.ae sect. 1.a rõ 1. et alij cõiter. Prob.r facile 1.a rõne

inficialiter dari relaães rerum, q qiy rtia respiciunt sua partia: sed hoc relaães n̄ sunt entia realia: g.° sunt entia rōis

Opposite tenent ad ... qq. sic oppones

1.° si daretr ens rōis, actus intelly q tale ens cognosceretr ordinaretr ad illud ut actus ad suum obtm: atq ens reale nequit ad ens qd n̄ ē reale ordinari: g.° n̄ datr ens rōis. R. distinguendo Min. ens reale nequit ordinari ad ens n̄ reale ut ab eo accipiat ēē per realem influxum 3cedo Min. ut ab eo accipiat specificaōēm tanqm ab obto extrinseco nego Min. et ita ordinatr 3ceptus ad ens rōis.

Oppones 2.° actus nostri intelly supponit obtm in qd tendit: atq nequit supponere ens rōis: g.° tale ens n̄ ē illius obti: 3o ret hēre aliqm entitatem ē extra obtm nostri intelly: g.° ens rōis n̄ hēt aliqm entitatem, ergo n̄ datr. R. distinguendo Min. nequit supponere ens rōis in ēē actuali 3cedo Min. hoc n. ēē actuale ipsi enti 3fert intelly, ut dicam infra: nequit illud supponere in ēē possibili nego Min. prius n. ē in ente rōis ēē possibile qm ēē cognoscibile, et qm ēē actuale

Caput 2m.

Q. sit nā entis rōis

Q.° ē q. pacto describatr qditas entis rōis. R. ens rōis ē id qd solum hēt obtive in intellu. Unde fit ens rōis hēre ēē in intellu: et n̄ hēre ēē in ēē extra intellum. Ita Divus Th. opusculo 42. et 1.a p. q. 16. art. 3. ad 2m. quem sequtr Suarius disp. 54. sect. 1.a nō 6. et Furtado disp. 9. Meth. sect. 1.a nō 9. Pbr 1.° si ens rōis hēret ēē in se extra intellum, foret ens reale et n̄ rōis: g.° si ē ens rōis hēt

tm ēē in intta. Pbo aūs qª illud qd̄ hēt ēē insr extra intellm
ē ens reale : gº si ens rōis illud ēē sic hēret, foret ens reale et rōis

Colliges hinc nō recte aliq̄s Thomistas asserere
oēs denominaōes extrinsecas ēē entia rōis, qd̄ facile pbo, qª extrinsi-
ca denominaō hēt ēē physicum et reale : gº n̄ pōt ēē ens rōis. Pbo aūs
qª ēē visum [illegible] ē denominaō extrinsica: sed hæc denominaō ē categore-
ale apñ rei : gº denominaō extrinsica hēt ēē physicum apñ rei. Pbo min.
qª pōa videndi videt fmalr p suam visioēm ... gº aliqd p illā
videt, et n̄ diceretr videre simlr videret : gº p illam fmalr aliqd
videtr, impossibile n̄ ē qd̄ pōa videat p visionem et nō p visioēm vi-
deatr : gº sicut visio ē fōā denominans pōam videntem intrinsecam
et videns dicit visioēm et pōam videndi : sic visio eadt ē fōā deno-
minans columnam [illegible] visam, ergo in ēē visam ē denominaō apñ rea-
li n̄ ē tm̄ regardum pōi columnam dici visam relative ad actum rōis
ergo in apñ q̄ sit ens rōis.

Rogabis 1º. Vtrum essā entis rōis
ɔsistat fmalr in capacitate ad solam ēxistam obiectivam. Pbr qª essā
entis realis ē realis capacitas seu pōa positiva ad hendam ēxistā
actualem ut diximus trac 4. huius opis. Gº essā entis rōis ɔsistit
fmalr in aptitudine pportionata ad hendam ēxistam tm̄ obiectivam et quasi
practicam, cum ita sehēat ens reale ad ēxistam realem sicut ens rōis
ad illam obiectivam. Cfirmatr qª ens reale antequam actu ēxistat habet
suam essām possibilem realem : gº ens rōis antequam ēxistat hēbit suā
essām possibilem rōis.

Rogabis 2º. Vtrum ista essā seu capa-

citas entis rōis sit ad ēxtiam actiuam practicam &, q pām en=
tis rōis, q stetz hīr p ōceptum fabricantem ens rōis? Resp. aff.e
et pbr qa essa entis realis creati n ōsistit in pōa passiua ad qm=
libet ēxtiam realem (aliq ēēt pōa ad ēxtendum nec. actuata
qd ē ppium Dei, cuius pōa ad ēxtendum ē semp nec. ōiuncta
cum actu), sd ad ēxtiam creatam realem : qa essa entis rōis n
ōsistet in qūlibet pōa ad ēxtendum actiue (hīt n. et Petrus
illa pōam ad ēxtendum actiue in meo intu aq pōt cognoci): sd
ad ēxtendum actiue p ōceptum practicum, q enti tribuat actualem ēx=
tiam, qm sat in intu hīt : qm ēxtiam p ōceptū speculatiuum
acciperu n accipiat ex eo pōt, qd pōt idem ens rōis p plures ōceptus
speculatiuos cognoci, et n accipere plures ppias ēxtias.

Inferes 1o. ens rōis hēre ēxtem habi-
tudinem ad intum aq accipit suam ēxtiam et ad illud ens realem ad-
cuius silitudinem ōformatr, cum ab illo pendeat quasi aā exemplarī sicut
ens reale ab idea diuina. Inferes 2o. aptitudinem qm hīt ens rōis
ut speculatiue cognoscatr siue ut possibile siue ut factum n ēē sibi
ppiam sed cōm alijs entibus realibus, pñt n. alia entia realia
cognoci speculatiue siue ut possibilia, siue ut realia actualia.

Inferes 3o. has aptitudines scilz qm
hīt ens rōis, ut cognoscatr ut possibile & factum; l. qm hīt ad ēxten=
dum speculatiue in intu, supposito alio ōceptu practico p quem sup=
natr fabricabile seu possibile ad ēxtendum practice, & p quem su=
ponatr actu ēxtens practice, has ingm aptitudinem seu has aptitudi=
nes ēē diuīs ab illis qūs hīt ad ēxtendum practice. Inferes

436

4º: quia ens rōis hēre tm̄ unam ex̄tiam intrinsicam et ibi ꝑt,
qm̄ uitz illi tribuit intus ꝑ ꝯceptum practicum ꝯsistit in ꝑti-
bilis ꝑ ꝯceptū possibilem si actualis ꝑ actualem: at ex̄tias obti-
uas extrinsecas hēre tat qd sunt speculatiui ꝯceptus qq ꝯcipiūt
ut dicam infra

Q.º 2ª

De ex̄tia entis rōis

Caput 1.m

V. ens rōis habeat ꝓpriam ex̄tiam obti-tiuam

Notandum duplicem ēē ex̄tiam obtiuam qm̄ AA tribuunt enti rōis alia ē ꝓpria et primaria q̄ appellari pōt practica qª sit ꝑ ꝯceptum practicum s. fabricantem ipsum ens rōis, hēre pōt: altera ex̄tia nō ē enti rōis ꝓpria sed cōis et alijs entibus, q̄ ex̄tia appellari pōt speculatiua qª ꝑ ꝯceptū pure speculatiuum, qd nō dirigitur ad ens faciendum sed tm̄ cognoscendum, et fabricabile, et fabricatum ꝑ alium practicum ꝯceptum, q speculatiuo supponitur, et ideo appellatur et ex̄tia secundaria. hoc

Q.º igitur ē V. ens rōis habeat illā ex̄tiam primariā et practicam? Resp. affirmative. Probatur 1º, qª ens reale possibile habet suam ex̄tiam intrinsecam possibilem: ens reale actuale hēt suam ex̄tiam intrinsicā actualem, q ex̄tia nō distinguitur ab ex̄tia

ni virtute et probavimus tract. 4. huius operis quaest. 4. cap. 3.

: ergo ens rationis, quod format adsimilitudinem entis realis, si accipiatur impossibile habebit suam existentiam indistinctam possibilem, si et actuale habebit suam intrinsecam existentiam indistinctam actualem.

2º. existentia cum virtute tantum destinguatur ab essentia rei, debet esse realis, vel rationis proportionate ad essentiam ipsius rei; sed essentia entis rationis non est aliquid reale in rebus ut patet ex illius definitione: ergo existentia non erit realis sed tantum rationis. Probo consequentiam quia si existentia propria entis rationis esset realis, vel existentia ipsius conceptus, per quem formatur ens, iam existentia propria rei destingueretur plusquam virtute ab illa, destinguitur non plusquam virtute et patet existentia realis conceptus ab essentia rationis entis rationis: ergo si essentia entis rationis non est realis, ut re vera non est, non potest illius propria et intrinseca existentia esse realis.

Colliges non posse idem ens rationis habere plures existentias intrinsecas et proprias seu practicas, quia cum existentia habere non destinguatur ab essentia, implicat esse eandem essentiam, et esse plures illius existentias intrinsecas ut patet in ente reali, quod et negat habere plures existentias reales intrinsecas, nec possibiles si accipiatur ut possibile, nec plures actuales si accipiatur ut actuale.

Caput 2m.

An ens rationis habeat existentiam obiectivam non sibi propriam

Quaeritur 2º an praeter illam existentiam intrinsecam quam cap. 1º probavimus habere ens rationis habeat et aliam existentiam obiectivam secundariam et accidentalem, quam explicavimus cap. 1º § probandum? Respondeo affirmative et probatur

tunc aliquod ens habet saltem intrinseca existentiam speculativam quia cognoscitur ut possibile, vel actuale supposita illius possibilitate vel actualitate; atque ens rationis cognosci potest per conceptum speculativum ut fabricabile, vel ut fabricatum ab intellectu conceptu practico: ergo potest habere existentiam illam extrinsecam non sibi propriam, sed cum aliis entibus.

Probatur 2° quia diversi effectus formales postulant diversas causas formales; sed esse fabricatum [illegible] et esse cognitum ut fabricatum sunt diversi effectus formales: ergo postulat diversas formas: atque esse fabricatum actu et existens est effectus formalis propria existentia entis rationis, per quam tale ens est existens: ergo esse cognitum ut fabricatum erit effectus formalis existentia extrinseca, quam ens rationis habet in conceptu speculativo per quem cognoscitur, et sumitur non denominatio cogniti a cognitione ut patet. Unde existentia istius cognitionis dicitur extrinsica rei cognitae.

Infertur: potest idem ens rationis habere simul vel successive plures existentias extrinsecas, et secundarias sive possibiles sive actuales. Probatur, quia idem ens rationis potest cognosci simul vel successive per plures conceptus speculativos qui ad ipsum terminentur ut ad ens possibile, vel ut ad ens actuale: sed existentiae extrinsecae sunt tot, quot sunt conceptus, quibus cognoscitur existentia intrinsica: ergo idem potest habere plures existentias extrinsecas etc.

Quaestio 3a

De actu per quem ens rationis accipit existentiam propriam.

Caput 1um

Utrum actus iste sit practicus an speculativus

Obiectio 1a. Quod ens rationis accipit propriam existentiam intrinsecam per conceptum practicum. Respondeo affirmative. Ille autem dicitur practicus conceptus qui immediate repraesentat ipsum ens rationis conformando illud ad similitudinem entis realis. Unde supponit aliquem alium conceptum repraesentantem ens reale ad cuius imitationem fiat ens rationis. Probatur resolutio, quia ens rationis per illum actum accipit propriam existentiam intrinsecam, per quem fit et accipit suum esse actuale: atque fit per conceptum practicum intellectus: ergo per illum accipit existentiam propriam et intrinsecam sibi.

Replicabis 1o: Quod possit ens rationis accipere existentiam extrinsecam per conceptum practicum? Respondeo affirmative. Probatur quia tunc ens accipit existentiam alienam extrinsecam quando cognoscitur ab actu intellectus: atque ens rationis cognoscitur per illum actum, per quem fit, ergo cum ille actus sit practicus, per actum practicum accipit et existentiam extrinsecam, et ita videtur sentire Suarius disp. 54. sect. 2. num. 6. in medio: Unde in eodem instanti fit ens rationis intrinsecam et extrinsecam existentiam et dicitur factum et cognitum ab eadem cognitione.

Obiectio 2a. Quod ens rationis bene possit existentiam intrinsecam per conceptum speculativum. Respondeo negative. Probatur 1o. Quia conceptus speculativus ille, quo ens cognoscitur vel ut possibile, vel ut actuale. Et supponit ipsum ens in sua possibilitate vel actualitate. Probatur resolutio quia ens rationis non accipit propriam et intrinsecam existentiam nisi per conceptum per quem conformatur primario et immediate: sed conceptus speculativus non format ens rationis sed supponit illud formabile, si cognoscit

438

illud ut possibile, et supponit formatum si cognoscit illam et fictum
: g.º ens rōis p cōceptum speculativum n.º accipit suam intrinsecam ēxtiam

Rogabis 2.º V ens rōis hēat ēxtiam
sibi extrinsecam et cōem p speculativum cōceptum. R.s aff.e pbr ex
dictis q.a tunc ens accipit ēxtiam extrinsecam obiectivam, qn ab intellectu cog-
noscitur, et in illo obiective repraesentatur: sed ens rōis p quemlibet specula-
tivum cōceptum ab intellectu cognosci pōt, et in illo obiective repraesentari: g.º p quem-
libet potuit accipere ēxtiam sibi extrinsecam, et cōem alijs entibus, Q. p cōcep-
tus speculativos agg n.º producuntur possunt res obiective repraesentari.

Caput 2.m

V actus ille praticus seu speculativus sit q libet intellectus opperatio.

Q.a 1.a V praticus ille cōceptus sit necessario simplex apprehensio an pōt
ēē iudicium et discursus? R.s pōe ēē simplicem apprehensionem, iudicium, discursum. pbr p pēs. 1.a p simplicem apprehensionem pōt
intellectus cognoscere tenebras p nīum fictū realis expellentis lucem ab aere
: item p simplicem apprehensionem pōt cōcipere hominem ut relatum a sua
inferiora n.º cōponendo, nec dividendo, nec discurrendo : g.º p simplicem cō-
ceptum praticum pōt cōformare entia rōis neg.a et relativa.

2.a pars de iudicio pbr q.a intellectus pōt iu-
dicare tenebras quasi fictas reales expellentes lucem ab eod aere. et
pōt iudicare genus ēē ante cognoscendo p hoc iudicium im.e illam
habitudinem relativam, q datur inter genus et, ante p nīum relativis

qn aliqd inferat: gº p actu praticum iudicatiuum entia rõis ne-
gatiua et relatiua cforma

3ª pes de discursu pbr, qª intus pōt
ɔstruere hunc syllum aē n̄ at ē aīal: sd lapis ē n̄ at: gº lapis ē
n̄ aīal, in q syllo affirmat intus negaoēm ānlis de lapide cognoscendo illa
negaoēm qsi aliqm fiām renouentem alapide hominem: sd hoc ē cognoscere
ens negum p ratiam discursiuam: gº p discursum cognoscitr ens rõis negum.
Et idem ē qt illa negaō n̄ sit copula realis alius discursus: sd hoc
n̄ tollit qnius illa negaō p illam ratiam lº formetr et ɔcipiatr ut ens rõ-
is. Deīn si faciat syllum cuius ɔclio extrema sit entia rationis, ut sunt
in hoc (qº genus ē unitas) cognoscet illam conexionem, q datr inr illa extr-
ema p illam ratitiam discursiuam fiatr primario et directe: gº p illam
cformabit relaōn illam rõis, in qua fiatr ɔsistit illa conexio predicati cum sub-
to.

Dico 2º. Vr speculatiuus ɔceptus eē pōt
aphensio, iudicium l discursus. Prob. Pbr facile qª intus pōt ap-
hendere ens a se formatum, de ico aliqd iudicare, et aliqd inferre
ut ɔsideranti planū fiet: gº p qmlibet actibus operaōibus poterit
intus speculatiue cognoscere ens rõis siue negum siue relatiuum

Qº 4ª

Vtrum ens rõis multiplicetr ad ɔceptus multiplicationem

Caput 1m

Vtrum idem nō ens rõis formari queat p multos ɔceptus praticas.

Qª ē Vtrum idem nō ens rationis q eadt relaō q ē in homine ad sua infe-

439

circa et cognoscitur a Petro per conceptum practicum, si ab est intellectus Petri vel ab alio per alium conceptum potest fabricari. Resp. 2° dubium potest quemlibet hominem fabricare per unicum conceptum quandam singularem relationem qua quam intelligat hominem respicere sua inferiora dubium est et illa ratio per relationem quam Petrus conformavit per illum suum conceptum, si, esset non potest ab ipso vel ab alio per alterum conceptum conformari. Resp. neg. et probatur quia ille conceptus si est causa adaequata illius relationis, et est illius causa independenter ab alio conceptu practico formante eandem relationem, quilibet non in Petro adhuc in illo casu persistet: ergo alia causa seu alius conceptus per quem et producatur est superfluus, atqui natura dari non patitur.

Confirmatur quia esset res realis non intelligitur posse desinere et permanere sit in eodem instanti naturae: sed ea relatio si per duos conceptus fabricaretur, ita posset concipi: ergo non conciperetur ad unum entis unici. Probo minorem. quia ita conciperetur desinere scilicet et permanere eadem relatio si alter conceptus desinat et alter persistat. Immo si dependentia entis rationis est essentialis a conceptu, nec desinitus patitur esse ab alio conceptu fabricari.

Colligo hinc entia rationis multiplicari ad multiplicationem conceptuum practicorum, si non idem ratione ens rationis per plures practicos conceptus nequit conformari, bene sequitur tot esse entia rationis quot fuerint conceptus practici, cum quilibet conceptus diversum ens debeat conformari, atqui ens rationis ad multiplicationem conceptus practici multiplicabitur

Caput 2m.

Utrum idem ratione ens rationis cognosci queat per multos conceptus speculativos

Qº. 2º. an idem rō ens rōis qd per unicū tm̄ 2ceptum practicum di-
vinis poe fabricari, queat per multos 2ceptus speculativos cognosci
fabricatum? Rs affirmative probatur quia idem rō ens, viz relatio B. paterni in
hoc pot cognosci per 2ceptum reflexum ab eod intellectu per quod 2ceptum
practicum illam formaverat ut bene docet Suarius disp. 54. sect. 2. nº
16. et et pot cognosci a Deo et ab Angelo ut infra dicam: ergo idem
rō ens pot per multos speculativos 2ceptus ee cognitum confirmatur quia
idem rō ens representatur in 2ceptu quo efformatur, et in specie memorativa
relicta ab ipso 2ceptu: ergo sic poterit representari in pluribus 2cep-
tibus speculativis quia ad illud cognoscendum derigantur.

Colligo entia rōis non multiplicari ad
multiplicationem 2ceptuum speculativorum ex eo non qd unu rō ens tribus
2ceptibus viz cognoscatur non sequitur bene 3. existentias objectivas intrinsicas,
sed sequitur bene 3. existentias objectivas extrinsicas quae non sunt de essentia entis
rōis, sed illud supponunt in sua intrinseca existentia constitutum per 2ceptum
practicum, qui illi tribuit intrinsicam existentiam et esse actuale.

Caput 3m.

Utrum ens rōis in communi per aliquem 2ceptum fabricari possit.

Qº. 1º. an dari queat 2ceptus practicus qui immediate et primario efformet
ens rōis in communi viz 1am speciem entis quae est relatio abstracta ab omnibus
relationibus signantibus rōis genericas? Rs neg. et probatur quia ens reale commune
negat per se et immediate produci, nec terminare aliquam actionem quae illi tribuat
existentiam realem intrinsicam: ergo nec ens rōis commune quod formatur ad instar
entis realis communis poterit suo modo produci immediate et, per se ab aliquo 2ceptu

440

qum. et primario illi tribuat intrinsicam exiam: sicut n
ois actio realis intelligitr tribuere ee realr sol alicui singulari re-
ali ita et ois actio intensionalis intelligatr tribuere ee intensionalr
sol alicui singulari rois.

Dices: qa exia intrinsica, q producuntr
p diversas actioes reales realr discriminantr: go si exia intrinsica
entis in coi illius relatiois, et exia intrinseca relatiois singularis
q e illius in actu illud denominans genus, posent produci p diversas accep-
tas, realr et distinguerentr: atq genus n distinguitr ri virtute
ab illa relatioe q e in actu, de qua essentialr pdicatr: go n producuntr p
diversas acceptas.

Colligo hoc n tollere qd illud ens rois
in coi consideretr et habeat suam intrinsecam exiam virtualr distinctam
ab exia suorum inferiorum: sicut enim n possit produci in coi, n im-
pedit qd quo tn in coi consideretr et habeat suam intrinsecam exiam et
exiam virtute distinctam ab exia particularis: un n recte aliqui re-
centiores id denegant asserentes ens rois in coi n habere diversam exi-
stiam intrinsecam qa sequeretr hanc distingui a pte rei ab exia inferio-
rum, ut n hoc n sequitr in hoe ita n sequitr in ente rois

Qo 5a

An ens rois queat p spem aliqm impressam fieri cognosci, repraesentari.

Caput 1m.

Quod ens rois p spem impressam queat fabricari

Q.o 2 an possibilis sit spes impressa quae 1.o et per se ens rōis re-
praesentet et, ad illius 1.am formationem inserviat? Resp. neg.e Prob.
quia si daretur spes impressa quae 1.o et per se ens rōis repraesentaret, et ad
illius 1.am formationem inserviret, sequeretur ens rōis esse factum prius
quam fieret: sed hoc implicat: ergo et illud. Prob. sequelam quia ens rōis
non potest repraesentari factum nisi factum: atque illa spes repraesentaret ens
rōis (ut dicitur) factum: ergo hoc ens esset iam factum. Deinde illa spes
(ut et dicitur) concurreret ad 1.am illius entis formationem: ergo supponeretur
enti formando: ergo si aliquid repraesentaret illud formatum, tale ens esset fac-
tum prius quam fieret, factum quia ita repraesentatur: prius quam fieret quia ista spes
antecederet illius primam fabricationem.

Infero 1.o impossibile esse spem intelligentem
intelligibilem impressam quae cum intellectu patiente concurrat ad 1.am fictionem alicuius entis rōis
an impossibile sit quod tale ens in tali spe impressa repraesentetur. Infero 2.o
impossibilem esse spem impressam corpoream quae ad 1.am formationem alicuius
entis rōis concurrat. Datur spes expressa quae illud si fuerit impeditum
effingere potest ut cum phantasma expressum format montem aureum,
quod ens et repraesentari potest in spe memorativa relicta ab illo phantas-
mate expresso.

Caput 2.m

An ens rōis per aliquam spem impressam cognosci queat

Q.o hoc facile solvitur neg.e et, prob. evidenter, quia ens requirit cognosci
non per actum qui sit cognitio: atque nulla impressa spes est cognitio: ergo
ens per nullam spem impressam cognosci potest. Sed ipsum dicendum de hii